

WYKUTE W KAMIENIU
I ODLANE W BRĄZIE – PLASTYKA
ROMAŃSKA W POLSCE

TADEUSZ
BANOWSKI

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania historii sztuki dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Katarzyna Jasińska
Recenzja merytoryczna – Katarzyna Porczak
prof. Radosław Cezary Gwizdon
Urszula Borowska
Katarzyna Szczepkowska-Szczeńiak

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Wykute w kamieniu i odlane w brązie – plastyka romańska w Polsce

Klasa/czas trwania zajęć/lekcji:

Klasy I–IV (w zależności od organizacji szkoły)/45 minut

Cele

Uczeń:

- charakteryzuje cechy architektury romańskiej w Polsce;
- analizuje bryłę i dekorację budowli pochodzących z tego okresu;
- odczytuje symbole i alegorie polskich rzeźbach romańskich;
- rozpoznaje zabytki sztuki romańskiej;
- przeprowadza analizę porównawczą rzeźb.

Metody/Techniki/Formy pracy:

- miniwykład;
- burza mózgów;
- analiza materiału filmowego;
- praca całego zespołu klasowego;
- praca w parach;
- rozmowa dydaktyczna.

Środki dydaktyczne:

- materiał filmowy – Drzwi Gnieźnieńskie – *Drzwi Świętego Wojciecha* – Animacja *jakiej nie było!*;
- materiał ilustracyjny.

Opis przebiegu lekcji

Część wstępna:

1. Miniwykład nauczyciela na temat chrystianizacji w Polsce i jej wpływu na sztukę.
2. Przypomnienie cech dekoracji architektonicznej w Europie oraz czym jest prawo ram – burza mózgów.

Część właściwa:

1. Omówienie przez uczniów wyświetlonych dekoracji romańskich: Tympanonu w portalu głównym kolegiaty w Tumie pod Łęczycą, Tympanonu w portalu głównym kolegiaty w Tumie pod Łęczycą, Tympanony fundacyjnego z kościoła św. Trójcy w Strzelnie.
2. Analiza cnót z kościoła i przywar na kolumnie z kościoła św. Trójcy w Strzelnie.
3. Zapoznanie uczniów z programem Drzwi Gnieźnieńskich – obejrzenie i omówienie filmu <https://www.youtube.com/watch?v=cs9X2RiKb2E> – analiza kwater i bordiury

– praca w parach – przydzielenie kwater wg uznania nauczyciela (proponuje się przydział bordiury uczniom uzdolnionym).

Część podsumowująca:

Wskazanie cech sztuki romańskiej, określenie wpływów europejskich.

Rozpoznanie alegorycznego znaczenia postaci z kolumn w Strzelnie i scen z Drzwi Gnieźnieńskich.

Zadanie domowe:

Dokonaj analizy porównawczej Drzwi Gnieźnieńskich oraz Drzwi św. Michała z Hildesheim.

Komentarz metodyczny

Lekcja oparta została o zastosowanie metod aktywizujących, angażujących uczniów do pracy w grupie, do korzystania z zasobów internetowych oraz tradycyjnych źródeł informacji. W przypadku uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy: zapewnić właściwe oświetlenie sali lekcyjnej i miejsca pracy; wykorzystać mocne strony ucznia, budować atmosferę pracy sprzyjającą budzeniu pozytywnych emocji i nabywaniu doświadczeń; dostosować materiały i narzędzia do warunków i możliwości ucznia, np. w materiałach tekstowych powiększyć czcionkę; dostosować wymagania edukacyjne, stopień trudności zadań do możliwości ucznia, np. wydłużyć czas pracy, umożliwić zapoznanie się z materiałem źródłowym w domu, udzielając wskazówek do pracy, zorganizować pomoc koleżeńską; stosować ocenianie kształtujące i wspierające ucznia, połączone z samooceną i oceną koleżeńską, wzmacniać ucznia pochwałą nawet za niewielkie postępy, a także udzielać informacji zwrotnej o tym, co uczeń robi dobrze, a gdzie popełnił błędy, w jaki sposób może uzupełnić braki oraz poinformować o tym, jakimi metodami może doskonalić swoje umiejętności; umożliwić także rozwój uczniowi zdolnemu, angażując w dodatkowe czynności, opracowanie pomocy dydaktycznych, np. interaktywną prezentację Drzwi Gnieźnieńskich. Podczas lekcji rozwijane są kompetencje kluczowe, mające znaczenie na rynku pracy, szczególnie w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej oraz w zakresie rozumienia i tworzenia informacji (treści teoretyczne i omówienie zabytków romańskich), osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się (praca w grupach); w zakresie przedsiębiorczości (komunikowanie się); umiejętności matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii (analiza formalna – podział Drzwi).